

рецепту, однако, наоборот, как к динамичному и рефлексивному процессу, это означает постоянное взаимодействие нескольких элементов учебной программы, преподавателей, студентов, видов деятельности, методологии и учебных материалов. То, что, безусловно, происходит в классной комнате, наряду с тщательным составлением планов и оценкой, станет максимально важным фактором, который преподаватели должны повторить, после чего обратиться к идеям или другому опыту. Активная позиция для инструкторов, которые разрабатывают свой личный контент, материалы и задания, взаимодействие в школьной комнате, материалы, методологию, оценку и т.д., предлагается в противовес пассивной позиции, что означает зависимость от замыслов и стратегий разных людей. Это отличный способ обучения, развития преподавателя и учащихся.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Бердсонг Д., 2006. Возраст и усвоение, и обработка второго языка: выборочный обзор.
2. Макартур Т., 2001. Мировой английский и англоязычные страны мира: тенденции, напряженность, разновидности и стандарты.
3. Перани Д., Абуталеби, Дж., 2005. Нейронная основа обработки первого и второго языков.
4. Эллис Н.С., 2002. Частотные эффекты при обработке языка. Исследования по овладению вторым языком.
5. Гарднер, Р.К., Ламберт, У.Э., 1972. Отношение и мотивация при изучении второго языка.
6. Крашен, С., 1982. Принципы и практика изучения второго языка
7. Усвоение. Пергам, Оксфорд, Великобритания.

SHET TILLARINING TURIZMNING RIVOJIDAGI ROLI VA TA`SIRI.

Anvar Yoqubov

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti o`qituvchisi

anvaryoqubov26@gmail.com

Annotasiya: Turizm - bu mamlakat rivoji uchun juda katta iqtisodiy yordam beruvchi muhim yo`nalishlardan biri hisoblanadi. Shunday ekan turizm haqida izlanish olib borish va u haqida barchaga yetkazish foydalidir.

Kalit so`zlar: turizm, turizm maskanlari, sayohlik agentligi, turizm tashkilotlari.

So`nggi yillarda davlatlarning mavqeyining va byudjetining keskin oshishiga bevosita sabab bulayotgan omillardan biri turizm sohasidagi o`zgarishlar bilan bog`liqdir. Shu bilan birga bizning yurtimizda ham qadimiy va tarixiy yodgorliklar

sabab turizm sifati yaxshilanmoqda. Ayniqsa bu soxaga ta'sir ko'rsatayotgan xorijiy tillarni o'rganish, bilish darajasi bu jarayonga ijobiy ta'siri sezilarli darajada oshdi. O'zbek xalqining mehmondo'stligi, intellektual qobiliyati, qiziquvchanligi va xorijiy tillarni o'rganishga bo'lgan ishtiyoqi turizm sohasi rivojiga yanada kengroq yo'l ochib bermoqda.

Xorijiy tillarni o'rganish chet el sayyohlariga vatanimiz tarixini kengroq ochib berishda ahamiyatlidir bu jarayon esa shubhasiz o'zbek xalqining buyuk tarixini butun dunyoga tanitib mashxur qiladi. O'zbekistonda 2023-yilgi turizm ko'rsatgichlariga ko'ra Toshkent shahri yetakchi o'rinni egallagan bundan tashqari Samarqand, Xiva, Buxoro, Qo'qon kabi viloyatlarimiz ham turizm sohasida maftunkor, tarixiy joylarga boy va qadimiy shaharlar sirasiga kiradi.

Ota bobolarimiz qoldirgan madaniy va ma'naviy boylar, zamonamiz yoshlarimiz o'qib izlanishlari tufayli mamlakatimiz doimo chet el sayyohlarini o'ziga jalb qilib kelaveradi. Mamlakatimizda turizm sohasi davlat siyosati darajasiga ko'tarilib, ichki va tashqi turizmni rivojlantirishga berilayotgan yuksak e'tibor natijasida O'zbekistonda turizm yildan-yilga rivojlanmoqda.

Davlatimiz rahbarining joriy yil 26 apreldagi "Respublikaning turizm salohiyatini jadal rivojlantirish hamda mahalliy va xorijiy turistlar sonini yanada oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori soha rivojida muhim dasturilamal bo'ldi. Joriy yilda vatanimiz turizm salohiyatini yanada rivojlantirish bo'yicha rejalar aniq belgilandi.

Jizzax viloyatida ham bu sohaga juda katta e'tibor berilmoqda. Xususan joriy yilning birinchi choragi davomida 10 mingdan ortiq xorijiy sayyohlar Jizzax viloyatining turli hududlarida bo'lib, u yerdagi tabiat va ziyoratgohlardan bahra oldi. U yerda joylashgan osma dor yo'li va zamonaviy mehmonxonalar bunyod etilib, o'z faoliyatini boshlagach, xorijlik sayyohlarning kelishi keskin ortishi kutilmoqda. Joriy yil davomida viloyatga keluvchi sayyohlar soni 140 mingdan ziyod xorijiy sayyohlarni jalb etilishi ko'zda tutilgan. Chet el sayyohlariga manzur bulgan yana bir omillardan biri viloyatliklar ingliz va boshqa chet tillarida bemalol muloqot qilib ular bilan hamsuhbat bo'layotgani va mezbonlar viloyat tarixi, hozirgi hayoti bilan yaqindan tanishtirayotganidir.

Turizmni rivojlantirishda xorijiy tajribadan foydalanish ham yanada ko'proq samara bermoqda. Xalqaro turizmning hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari O'zbekistonga ham ta'sir ko'rsatmoqda. Turizm tushunchasini talqin qilish xususiyatlari va uni milliy va xalqaro miqyosda tashkil etish shakllari borgan sari kengaymoqda.

So'nggi yillarda dunyoning barcha mamlakatlarida turizm biznesi jadal rivojlana boshladi. Turli xorijiy mamlakatlar tajribasi bilan tanishar ekanmiz, turizm biznesining muvaffaqiyati ko'p jihatdan ushbu sohaning davlat darajasida qanday

qabul qilinishiga bog'liqligini ko'rish mumkin. Davlat muassasalari ushbu sohani qo'llab-quvvatlaydi. Har qanday sivilizatsiyalashgan davlat turizm biznesidan daromad olish uchun turizm salohiyatini baholash uchun o'z hududlarini o'rganishga katta mablag' sarflashi kerak. Davlat dasturlari turizm biznesini rivojlantirishga, turistik markazlarni rivojlantirishga, zarur infratuzilmani yaratish va rivojlantirishga, shuningdek, reklama va axborot ta'minotini ta'minlashga xizmat qilishi kerak.

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, xususiy sektor hech qachon kurort turizmi korxonalarini, shuningdek, turizm infratuzilmasining asosiy elementlarini rivojlantirish uchun yirik sarmoyalar kirita olmaydi. Turizm biznesi rivojlangan mamlakatlarda, qoida tariqasida, turizmni rivojlantirish bo'yicha milliy dasturlarni ishlab chiqish bilan shug'ullanuvchi vazirliklarga bo'ysunuvchi tashkilotlar mavjud. Bunday tashkilotlar tomonidan quyidagi turli nomlar, shuning uchun Buyuk Britaniyada bu BTA (Britaniya Nourist Authority), Italiyada - ENIT, Irlandiyada - Irlandiya kengashi, Ispaniyada - Turespana, Norvegiyada - NOTRA. Bunday tashkilotlarning boshqa mamlakatlarda o'z turizm ofislari mavjud. Ushbu tashkilotlar turistik oqimlarni jalb qiladigan va turistik ma'lumotlarni taqdim etadigan dasturlarni ishlab chiqmoqda.

Turizm biznesining o'ziga xosligi munosabatlarning keng doirasi bilan bog'liq. Bu munosabatlarga sayohat va dam olishni tashkil etish jarayonlarida ishtirok etuvchi shaxslar kiradi. Mavjud munosabatlar shu qadar xilma-hilki, ular huquqiy tartibga solishning ma'lum bir murakkabligini keltirib chiqaradi.

Har qanday alohida hududlarda "sayohat agentligi – davlat", "turistik – davlat", "turist – sayyohlik agentligi" tomonlar o'rtasidagi munosabatlar tegishli qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi. Bunday qonun hujjatlari ushbu tomonlar o'rtasidagi munosabatlarning har bir elementini to'liq qamrab olishi kerak.

Bugungi kunga kelib turizmni davlat tomonidan tartibga solishning tashkiliy jarayoniga bir qancha yondashuvlar mavjud. Shunday qilib, bozor iqtisodiyoti rivojlangan ko'pgina mamlakatlarda davlat tomonidan tartibga solish umuman yo'q va bozor sub'ektlari operativ tartibga solishni o'zlari amalga oshiradilar. Turistik xizmatlar bozorini davlat tomonidan tartibga solish mavjud bo'lgan mamlakatlarda ikkita model qo'llaniladi - maxsus davlat organlari mavjud yoki tartibga solish ko'p tarmoqli organlar tomonidan amalga oshiriladi. Quyidagi davlatlarni misol qilib olish mumkin.

1. Avstriyada turizm sohasi iqtisodiyot vazirligi tomonidan nazorat qilinadi. Shtatning sayyohlik imkoniyatlari dunyoning 26 ta davlatida o'z vakolatxonalariga ega bo'lgan Avstriya milliy turizm byurosi tomonidan e'lon qilinadi.

2. Buyuk Britaniyada turizmni madaniyat, tomoshalar va sport vazirligi boshqaradi, u bevosita turizm uchun mas'ul bo'lgan organ, Britaniya Noturistik Authority (BTA) ga bo'ysunadi. Ushbu tashkilot Buyuk Britaniyaga xorijiy sayyohlar

oqimini jalb qilish, shuningdek, ichki turizmni rivojlantirish bilan shug'ullanadi. Bundan tashqari, ushbu tashkilot davlat va turizm bilan shug'ullanadigan boshqa davlat organlari bilan maslahatlashadi. Buning uchun ma'muriyat tashabbusi bilan uning idoralari va vakillari tarmog'i orqali respublikadan tashqarida ham reklama kampaniyalari olib boriladi. Matbuot, radio, televideniya ham shu maqsadlarda foydalaniladi.

Ma'muriyat xalqaro konferensiyalar tashkil qiladi, masalalar bo'yicha konsalting va marketing xizmatlarini ko'rsatadi xalqaro turizm va turli ma'lumot va ma'lumotnomalarni nashr etadi. BTA o'zining tashkiliy-huquqiy shakliga ko'ra, shuningdek, xususiy tadbirkorlik muassasasi bo'lib, u tashqi bozorlarda an'anaviy faoliyat bilan bir qatorda bir qator pullik marketing va konsalting xizmatlarini ham ko'rsatadi, seminarlar va ko'rgazmalar tashkil etadi, bir qator loyihalarni amalga oshiradi. xorijiy kapital, qo'llanmalar, videofilmlar va boshqa reklama va axborot mahsulotlarini nashr etadi va sotadi. BTAga besh a'zo va Prezidentdan iborat direktorlar kengashi boshchilik qiladi. Tashkilotda 300 ga yaqin xodim ishlaydi, ulardan uchdan bir qismi bevosita Londonda, qolganlari esa xorijdagi 26 ta vakolatxonada ishlaydi. BTA zarur mablag'larning qariyb 68 foizini davlat byudjetidan oladi. O'zbekistonga ham turizm rivoji uchun hamma imkoniyatlar mavjud, qolgan qulayliklarni o'zimiz qila olamiz. Bular sirasiga xorijiy tillarni yaxshi o'rganish va vatanimiz tarixini chuqur bilish kiradi. Zamonaviy dunyoda turizm jahon iqtisodiyotining eng ommaviy, daromadli va jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biridir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда
2. Actual problems of culture of the XX century. - M., 1993.
3. Andreev A. N. Kulturology. Personality and culture. - Minsk, 2005.
4. Batishchev G. S. Social connections of a person in culture / / Kultura, cheloveki kartina mira. - M., 1987. - p. 110.
5. Boroditsky L: Linguistic Relativity. In Encyclopedia of cognitive science. Edited by Nadal L. Macmillan; 2003:917–922.
6. Bruner JS: Acts of Meaning. Harvard University Press; 1990.
7. Culturology in questions and answers: studies. stipend. - Rostov: Phoenix, 1999.
8. Cultural studies. The history of world culture: A textbook for universities / Ed. by prof. A. N. Makrkova. - M., 2006.
9. Cultural studies. XX century: anthology. - Moscow: Yurist, 1995.